

Statens Side kan ydes de paagældende byggende den Støtte, de har Krav paa, fordi de har bidraget deres til at afhjælpe et stort Samfundsonde, som Bolignøden er. Af disse Penge skal Staten og Kommunerne efter ikke den sidste, men den næstsidste Lov yde Tilskud paa 30 pCt., men disse Penge har Staten og Kommunerne ikke nogen Pligt til at yde paa anden Maade end gennem 8 Aar. Byggeforetagendet skal altsaa afbetales paa 8 Aar. Jeg vil meget henstille til den højtærede Indenrigsminister, om han ikke kunde tale med sin højtærede Kollega Finansministeren om at faa dette Forhold ændret til, at i alt Fald Statslaanet udbetales kontant i Stedet for, at det skal ske gennem 8 Aar. Nogle Jurister mener, at Loven kan fortolkes saaledes, at det kan lade sig gøre, men selv om det ikke skulde kunne lade sig gøre, vil jeg tro, at Rigsdagen vilde være meget lydør, hvis Finansministeren eller Indenrigsministeren vilde forelægge et Tillægslovsforslag, som hjemlede Staten Ret til at udbetale de Penge. Jeg vilde tro, at ikke en Rigsdagsmand vilde rejse sig derimod, jeg vilde tro, at man kunde gennemføre dette Lovforslag paa en Time i begge Ting. Jeg vilde tro, at man kunde gøre saa meget godt ved dette Forslag, at det bør gøres, og jeg henstiller det til Overvejelse.

Der er endelig et andet Spørgsmaal, jeg vil henlede maaske det samlede Ministeriums eller maaske specielt Statsministerens Opmærksomhed paa. Staten ejer, ved jeg, en stor Række Ejendomme, baade faste Ejendomme og Jorder, som i Øjeblikket udlejes eller bortforpagtes, og jeg er vidende om, at en stor Del af disse Ejendomme udlejes for en meget billig Leje, idet der for en Masse af disse Ejendommers Vedkommende ikke er blevet rørt ved Lejen i en lang Række Aar. Jeg vil henstille, om det ikke vilde være opportunt, om man indenfor Regeringen overvejede alle disse Forhold samlet, fordi jeg tror, der ligger meget betydelige Indtægter, som Staten derved kunde faa.

Jeg vil ogsaa henstille til Overvejelse, om man ikke ved Nedsættelse af en Kommission kunde faa centraliseret Statens Byggeri. Nu er det jo saadan, at alle Ministerierne bygger det, de skal bruge, og der er — jeg tør vel ikke sige en vis Planløshed i det, men jeg vil sige, at det er umuligt at forlange, at Embedsmænd i Ministerierne helt og fuldt skulde have det Indblik i disse Forhold, som er fornødent for at faa Byggeriet saa billigt og godt som muligt. Det hedder sig jo gerne, at Staten i Regelen

køber dyrt, naar den køber, og sælger billigt, naar den sælger, og i alt Fald er det en Kendsgerning, at Staten bygger dyrt. Jeg vil derfor henstille til Overvejelse, om man ikke kunde centralisere Statens Byggeri, lægge det paa en enkelt Haand. Der er jo ikke det fjerneste til Hinder for, at de forskellige Ministerier kan overlade deres Nybyggeri til en Centralledelse indenfor Ministerierne eller i alt Fald til et Udvalg, man kunde nedsætte, som var mere sagkyndigt, end man kan forlange, at Embedsmænd i al Almindelighed indenfor et Ministerium skal være. Alle disse Spørgsmaal vilde jeg mene, det vilde være formaalstjenligt, om man kunde overveje i en Kommission, som havde en klog Sammensætning, og der tænker jeg nærmest paa, at man havde praktiske Mænd, som kunde samle alle disse Ting og faa reguleret baade Lejeforhold og Forpagtningsforhold og ligeledes Statens Byggeri. Jeg tror, man derved vilde kunne indvinde endogsaa betydeligt mere end det, man i Øjeblikket udbetaler til Boligbyggeri, saaledes at man paa den Maade kunde indvinde de store Udgifter, Boligbyggeriet ellers i Fremtiden vil paaføre baade Stat og Kommuner.

Dahlgaard: Som det sikkert vil være den højtærede Kirkeminister bekendt, er der fra Jebjerg Sogn i Viborg Amt indsendt et Andragende til Kirkeministeriet om Statstilskud til Udvidelse af Jebjerg Kirke i Henhold til Lov om Sognekirkers Udvidelse af 8. Maj 1908. Da jeg ser, at en saadan Bevilling ikke er opført paa Finanslovsforslaget, vil jeg benytte Lejligheden til indtrængende at anmode den højtærede Kirkeminister om at medvirke til, at denne Bevilling under Finanslovsforslagets videre Behandling bliver optaget. Jeg ved vel, at Aarsagen til, at der er saa faa Bevillinger til Kirker paa dette Aars Finanslovsforslag, er de finansielle Hensyn, men jeg skulde dog tro, at vedrørende denne Sag er der saadanne særlige Forhold til Stede, at man med Rette har Krav paa at faa denne Sag fremmet. Allerede i 1910 blev der ved en Synsforretning tilført Kirkens Protokol, at Kirken i en Aarrække havde vist sig for lille. I 1914 blev Sagen vedrørende en fuldstændig Hovedrestaurering af Kirken forelagt Stiftsovrigheden i Viborg. Man regnede den Gang med, at en saadan Restaurering kunde finde Sted for et Beløb af 17 000 Kr., og at man kunde undgaa at søge Statsunderstøttelse, idet Kirken selv ejede 7 000 Kr., og dertil kom, at en Privatmand havde givet et Løfte om en Gave dertil paa 10 000 Kr.